

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Historia 1a1

Tema: Renässansen: Litteratur och tryckkonst

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla centrala händelser och förändringar under renässansen, med särskilt fokus på hur litteratur och tryckkonst bidragit till kulturell och social utveckling. Vidare ska undervisningen även inkludera analys och tolkning av litterära verk från denna period och deras historiska sammanhang.

Betygskriterium (E)

Eleven kan med viss säkerhet beskriva och förklara centrala begrepp och händelser från renässansen. Vidare kan eleven tolka och analysera inslag av litteratur och tryckkonst och jämföra olika perspektiv på dessa. I sin analys kan eleven använda källkritiska metoder och hänvisa till relevanta källor.

[Gy11, Historia, Kurskod: HISHIS01a1]

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till renässansen (10 min)

- Diskutera tidsepoken renässansen och dess kännetecken.
- Presentera viktiga historiska händelser och personligheter från renässansen.
- Använd visuellt material för att illustrera renässansens konst och kultur.
- Ställ frågor som engagerar eleverna och väcker deras intresse.

2. Litteraturens roll (15 min)

- Diskutera litteraturens utveckling under renässansen.
- Ge exempel på centrala verk och författare.
- Låt eleverna läsa utdrag ur en eller flera renässansverk.
- Faciliter en diskussion kring texternas teman och stil.

3. Tryckkonstens påverkan (15 min)

- Förklara vad tryckkonst är och dess uppfinning av Johannes Gutenberg.
- Diskutera hur tryckkonsten förändrade spridningen av information.
- Ge exempel på betydelsefulla tryckta verk och deras inverkan.
- Låt eleverna fundera på hur detta påverkar dagens informationsflöde.

4. Reflektion och diskussion (10 min)

- Samla klassen för en gemensam reflektion över vad de lärt sig.
- Diskutera hur renässansen fortfarande påverkar vår kultur idag.
- Låt eleverna ge sina synpunkter på litteraturens ansvar och påverkan.
- Ställ frågor och låt diskussionerna fortgå.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Renässansen som tidsperiod.** Förståelse för renässansens tidsramar och viktiga händelser.
- **Historiska personligheter.** Kunskap om viktiga författare och konstnärer under renässansen.
- **Tryckkonstens betydelse.** Kännedom om tryckkonstens inverkan på litteratur och utbildning.
- **Kulturella strömningar.** Insikt om hur renässansen ifrågasatte medeltida värderingar och traditioner.
- **Källkritik.** Förmåga att analysera och värdera olika källor från renässansen.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Renässans	En kulturell och intellektuell rörelse som präglade Europa under 14-1600-talet.	Franska 'renaissance' vilket betyder 'återfödelse'.
Humanism	En intellektuell rörelse som betonade värdet av mänskliga intressen och studier.	Från latin 'humanitas', vilket betyder mänsklighet.
Tryckkonst	Metoden att reproducera text och bilder, vilket revolutionerade informationsspridning.	Från tyskans 'druckkunst', vilket sedan kom till svenska som tryck.

Diskussionsfrågor

- A. Hur tror ni att renässansens litteratur har påverkat dagens författare?

- B. Vad skulle hända om tryckkonsten aldrig hade uppfunnits? Hur skulle vår värld se ut idag?
- C. På vilket sätt förändrade renässansen människors syn på sig själva och sin omgivning?

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper och får i uppdrag att skapa en egen kort presentation av en renässansförfattare. Varje grupp ska undersöka författarens verk, samt påverkan på sin tid och framtiden. De ska sedan presentera sin författare för klassen. Presentationen får ej överstiga 10 minuter, och varje elev i gruppen ska delta aktivt.

Exit-ticket

Fråga

1. Vem är Johannes Gutenberg?
2. Vad kännetecknar renässansen?
3. Hur påverkade tryckkonsten spridningen av litteratur?
4. Nämn en renässansförfattare.
5. Vad handlar humanismen om?
6. Hur påverkade renässansen konst och musik?
7. Varför är litteraturen viktig under renässansen?
8. Hur används historia i dagens samhälle?

Svar

- Uppfinnaren av tryckkonsten.
- Återupptäckten av antikens kultur och en betoning på humanism.
- Genom att göra böcker billigare och mer tillgängliga för allmänheten.
- Exempelvis William Shakespeare.
- Betydelse av mänskliga intressen och studier av klassiska verk.
- Genom att införa nya tekniker och perspektiv i skapandet.
- Den utmanade traditionella uppfattningar och formade samhällsnormer.
- Den hjälper oss förstå vår kultur och formulerar identitet.

Hemuppgift

Eleverna ska välja ett litterärt verk från renässansen och skriva en analys av verket. Analysen ska vara minst 2 sidor A4 och ange de centrala teman och stilgrepp som används. Analysen ska även diskutera verkets historiska kontext och dess påverkan på samtiden. För elever som varit borta kan analysen fungera som komplettering.

Citat

“Litteraturen avser att vara ett fönster mot världen” – Gustave Flaubert, 1857. Detta citat visar på litteraturens betydelse för att förstå den mänskliga erfarenheten. Under renässansen gav litteraturen en röst åt individen och

bidrog till nya perspektiv på mänskliga känslor och relationer, vilket fortfarande är relevant idag.

Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- □ Word - Skapar ett dokument.
- □ PPT - Skapar en PPT.
- ➡ Nästa - Tar fram ytterligare en lektion.
- □ Hemuppgift - Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)